

Maaeluministeerium
Lai 39/41
10133 Tallinn

Teie 29.12.2019

Meie 31.01.2020 nr 4/25

Arvamuse esitamine seoses alkoholiregistri pidamise lõpetamisega

Lugupeetud Janeli Tikk

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Maaeluministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust alkoholiregistri andmete osas, mis võiksid alkoholiregistri kaotamise järel olla kättesaadavad riigi toidu ja sööda käitlejate registris.

Anname teada, et tutvustasime oma liikmetele Ministeeriumi plaani lõpetada alkoholiregistri pidamist tänasel kujul ning küsisime Ministeeriumi koostatud tabeli põhjal tagasisidet, milliste andmete küsimist alkoholikäitlejatelt tuleks jätkata. Saadud tagasiside põhjal esitameme järgnevalt oma märkused ja ettepanekud.

1. Põhjendatud vajadus

Kaubanduskoda peab positiivseks alkoholiregistri kaotamist, kuivõrd see vähendab ettevõtjate halduskoormust. Paljud andmed kattuvad teistele registritele esitatavate andmetega ning andmete esitamine mitmesse kohta ning lisaks riigilõivu tasumine ei ole kindlasti mõistlik.

Positiivne on ka see, et alkoholiregistri kaotamisel ei viida kõik andmed pelgalt teise registrisse üle, vaid vaadatakse üle ka andmete vajadus. Kaubanduskoja hinnangul tuleb ettevõtjatelt küsida vaid neid andmeid, milleks on põhjendatud vajadus.

2. Võimalikult paljud andmeväljad peaksid olema automaatsed

Kaubanduskoda on seisukohal, et ettevõtjalt ei tohiks küsida samu andmeid mitu korda, eriti veel ühe andmebaasi piires. Näiteks, kui tootja ja pakendaja näol on tegu sama ettevõttega, siis ei peaks ettevõtja sisestama uuesti aadressi ja muid andmeid. Samuti võiks taotluse saabumisel automaatselt kajastuda ka kuupäev. Ettevõtja ei peaks seda eraldi ise sisestama.

3. Tootenäidise tagastamise andmed

Tuleb üle vaadata, kas tootenäidise tagastamise väli on ikka vajalik. Liikmetelt saadud tagasiside põhjal ei kasutata enam füüsilisi tootenäidiseid, mistõttu ei ole registrikande puhul asjakohane küsida tootenäidise vastuvõtja nime ja allkirja ning tootenäidise tagastamise kuupäeva.

4. Telefon

Ministeeriumi tabelis on märgitud, et tuleks lõpetada telefoninumbri küsimine. Siiski võiks säilitada kontakttelefoni andmeväli selleks, et taotluse esitajal oleks soovi korral võimalus jätta oma spetsialisti telefoninumber. Kui registripidajal tekib seoses taotlusega küsimusi, saab kontakteeruda vahetult vastava spetsialistiga, mitte ettevõtte üldkontaktidel. See võimaldab registritaotlusi kiiremalt menetleda.

5. Taotlusele lisatavad dokumendid

Kaubanduskoja hinnangul tuleks lisaks esitatavatele andmetele üle vaadata ja hinnata ka lisadokumentide esitamise vajadus ehk millised lisadokumendid on vajalikud, millised mitte.

Kehtiva alkoholiseaduse § 10 sätestab, millised täiendavad materjalid tuleb registrikande tegemiseks veel esitada. Muu hulgas tuleb esitada volitatud labori väljastatud katseprotokoll ja alkoholise joogi tarbijapakendil kasutatavate etikettide näidised või värvifotod. Täiendavate dokumentide esitamine tähendab ettevõtjatele ka täiendavat halduskoormust, mistõttu on oluline, et dokumente küsitaks vaid juhul, kui selleks on põhjendatud vajadus. Antud juhul on kaheldav etiketi fotode ja katseprotokolli esitamise vajadus.

- 5.1. Näiteks katseprotokollide esitamist ei nõuta üheski teises Euroopa Liidu liikmesriigis. Juhime tähelepanu ka sellele, et katseprotokolli nõude kaotamist käsitleti ka juba alkoholiregistri kaotamist puudutavas alkoholiseaduse muutmise väljatöötamise kavatsuses. Ministeerium märkis väljatöötamise kavatsuses, et katseprotokolli nõue on tänaseks oma vajaduse minetanud.
- 5.2. Ühtlasi juhime tähelepanu sellele, et praktikas on tekitanud segadust etikettide fotode esitamine. Nimelt ei ole selge, kas piisab kujundusfailist või tuleb pildistada etiketti, mis on kinnitatud tootele ning kas piisab ühest küljest pildistamisest või tuleb pildistada igast küljest jne. Seega juhul, kui vastava dokumendi nõue säilib, tuleks seaduses täiendavalt selgitada, kuidas täpsemalt peab olema esitatud foto toote sildist.

6. Registrikanne ja selle muutmine

Lisaks eeltoodule tuleks üle vaadata ka tingimused, mille korral juba registrisse kantud toote kannet tuleb muuta. Kehtiv kord näeb ette, et alkoholne jook tuleb uuesti registrisse kanda selle tarbijapakendi märgistusel esitatud kohustusliku teabe muutumisel. Praktikas tuleb aga ette olukordi, kus selline käsitus ei ole mõistlik. Näiteks on veinide puhul tulenevalt aastakäigust kanguse kõikumine teatud ulatuses loomulik ning on ebamõistlik igal korral uue registrikande tegemine ja riigilõivu tasumine. Samuti on ettevõtjatele tülikas sama toote puhul eraldi pakendi andmete sisestamine, fotode tegemine ja üleslaadimine juhul, kui erinev on vaid maht, näiteks 20liitrine vaat või 30liitrine vaat.

7. Registriandmete kättesaadavus

Alkoholiregistri pidamise lõpetamisel ning allesjäävate andmete ülekandmisel riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse on ettevõtjate jaoks oluline, et andmed oleksid jätkuvalt avalikud ning turuosalistel oleks võimalik teostada registrist päringuid. Muu hulgas peaks jääma võimalus teha päringuid EAN-koodi järgi.

Muud ettepanekud

- Tooraine ja lahtine toode, mis ei ole mõeldud sellisel kujul tarbijale pakkumiseks, ei peaks olema registrikohustuslik. Alternatiivselt võiks see olla vähemalt mitteavalik teave.
- Tollideklaratsioonide esitamine ei peaks olema seotud alkoholi registreerimise numbriga. Ettevõtjatelt saadud tagasiside põhjal nähakse probleemi selles, et kui toode tuleb kolmandatest riikidest, siis praktikas võib tolli protseduuride lõpetamine viibida registreerimistaotluse menetlemise ajaks.
- Toote registreerimine peaks olema vajalik kauba aktsiisilaost väljastamise hetkel, mitte varem ja üksnes ekspordi eesmärgil imporditud alkoholi ei peaks registreerima.

Kokkuvõtteks võib öelda, et üldjuhul on Ministeeriumi tabelis tehtud ettepanek andmete säilitamise ja kaotamise osas mõistlikud, välja arvatud mõned märkused, millele eelpool tähelepanu juhtisime. Igal juhul rõhutab Kaubanduskoda, et ettevõtjate jaoks on oluline, et andmeid küsitaks vaid põhjendatud juhul ja et midagi topelt esitama ei peaks. Seetõttu palume Ministeeriumil ka oma lõpliku otsuse juures eraldi välja tuua, miks konkreetset annet või dokumenti küsima hakatakse.

Loodame, et peate võimalikuks meie märkuste ja ettepanekute arvessevõtmist. Kaubanduskoda soovib ka edaspidi olla kaasatud alkoholiregistriga seonduvate muudatuste väljatöötamisse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Kristina Jerjomina Kristina.Jerjomina@koda.ee 604 0071